

”ואתה על במותימו תדרוך” (דברים לג, ט)

[שבת שובה, שנת תשס”ח – נכתב ע”י הרב משה צוריאלי.
הבהרה: בהסכמת הרב, השיחה נערכה ע”י תלמידו, אך טרם הגיחה]

בימים אלו חוזרים אנו בתשובה, גם על עניני היחיד וגם על עניני הכלל.
אחד הדברים הבולטים ביותר אשר עם ישראל חייב לחזור בתשובה הוא על יחסנו לארץ ישראל.
ודאי נכלל בזה עד כמה מודעים אנו שהיא מתנת ה' לעמו, ואין לבזות מתנה של הקב"ה!

מאז הקמת מדינתנו אנו עומדים מול איומים ההולכים וגוברים מצד אויבינו המעוניינים להשמידנו.
טענתם הרשמית היא שהם רוצים חלקים נרחבים מארצנו, מה שקוראים "שטחים תמורת שלום".
אבל ה' מסר בידינו את ספר הספרים, מקראות קודש, שנלמד בו ונתחנך לקיים דרישת ה' מאתנו.

הרי היה פעם מצב דומה למצבנו, עוד לפני קרוב ל-3,000 שנה.
בימי **יפתח הגלעדי**, תקף אותנו מלך עמון (היום רבת עמון, בשטח ירדן) בתביעה שנמסור לידי הגוים את הגלעד (שטח ממזרח לירדן). יפתח, שופט ישראל, ניסה בתחילה לפייס אותו בדברי ריצוי. (שופטים יא, יב-ט). הוא הסביר כי אנו כלל לא התקפנו את בני עמון, בתקופת יציאת מצרים. אדרבה נצטוונו לא להתגרות בבני עמון (דברים ב, יט) והקפנו את ארצם בדרכנו לארץ הקודש, בלי שום מגע אתם. אבל סיחון מלך האמורי הוא שהתקיף את בני עמון וכבש חלק מארצם, כולל הגלעד. אחר כך כאשר סיחון יצא בקרב נפשע נגדנו, בלי שהצקנו לו במאומה (שופטים יא, ט) באותו זמן "ויתן ה' אלוהי ישראל את סיחון ואת כל עמו ביד ישראל, ויכוס ויירשו ישראל את כל ארץ האמורי" (יא, כא) הכולל את הגלעד.
זאת אומרת, לא לקחנו מידי עמון, אלא מידי סיחון, שהוא הכובש מידי עמון. ואם יש לו למלך עמון טענות, אסור שיהיו מופנות נגדנו, וזה שלא בצדק. ואנחנו בני ישראל יושבים בחבל ארץ זו כבר 300 שנה "ומדוע לא הצלתם בעת ההיא?" (יא, כ). "ואנכי לא חטאתי לך, ואתה עושה אתי רעה להלחם בי. ישפוט ה' השופט היום בין בני ישראל ובין בני עמון" (יא, כז). ומסופר שם "ולא שמע מלך בני עמון", כלומר לא הסכים לקבל דברי פיוס.

כיצד הגיב יפתח? הוא לא המתין עד שיותקף ע"י אויב מרושע זה, אלא "ותהי על יפתח רוח ה' ויעבור את הגלעד וכו'. ויתנם ה' בידו מערוער ועד בואך מנית, עשרים עיר ועד אבל כרמים, מכה גדולה מאד, ויכנעו בני עמון מפני בני ישראל" (יא, ל).
זאת אומרת, לא רק מלחמת התגוננות, אלא הגיב יפתח במלחמת תנופה והכה באויב, בשטח האויב, 20 ערים "מכה גדולה מאד"! רק לשון זו ותגובה זו מבינים אויבינו, לא התרפסות שפלה.
אפשר במלים אחרות לתאר תגובתו של יפתח כך. הוא לא הגיב כמו כמה בזמננו הסבורים כי "קדושת האדם הוא יותר מקדושת המקום"; הוא לא היה סבור כי "פקוח נפש דוחה מצות ישוב ארץ ישראל".
כי אם כן, אילו היה מפתה את היהודים היושבים ממזרח לירדן לנטוש את בתיהם, לערוך "התנתקות", היה מציל חיי אדם! לא כן, אלא הוא הודיע למלך עמון "תן אתה שטחים תמורת שלום". תוותר אתה על תביעתך לקבל את הגלעד, אחרת אנו נחטל אותך. אומר ועושה, יפתח ביצע מלחמה, וה' עמו.

אם נתאר הדבר במצב העדכני, אם שליט סוריה אומר לנו "תמסרו לנו את הגולן, אחרת נקח מכם זאת בכח הזרוע", עלינו להגיד לו: "אנחנו לא לקחנו מכם מאומה. אתם התקפתם אותנו בפעולה בלתי אנושית במלחמת ששת הימים, וזה בידינו מכת המנצחים.
וצריכים אנו להחזיק ברמת הגולן כדי לשמור שאתם לא תתקיפו שוב את בקעת הירדן או את בית שאן". ואם הוא ממשיך לאיים עלינו, נכה בהם "עשרים ערים, מכה גדולה מאד".

אבל מה ההבדל בין המנהיגים הפולטיים שלנו (בין מימין ובין משמאל) בימינו, לבין יפתח הגלעדי?
ההבדל הוא **שהוא האמין בה'**. הוא האמין במה שכתוב בתורה. הוא נשען על בורא עולם. הרי כך דיברו למלך עמון: "ועתה ה' אלוהי ישראל הוריש את האמורי מפני עמו ישראל, ואתה תירשנו?" (שופטים יא, כג). כלומר לא אנו נצחנו בכח הזרוע, אלא אבינו שבשמים הוא שבירך אותנו בהצלחה צבאית. ומי שיש אמונה בה' בלבו, הוא חזק יותר מכל. יש לו אמונה בצדקת דרכו, והוא מרוכז בתפקידו ויעדו. הוא יוצא לקרב ונוצח.

ובאמת, תמיהה גדולה יש לי על אותו ציבור חילוני מובהק שבארצנו. הרי שנה זו [תשס"ח] אנו חוגגים ששים שנה לתקומת מדינתנו. בעת הקמת התנועה הציונית חשבו כי עמֵי האיזור יקבלו בברכה את בואנו, כי נשפֵר להם את הכלכלה, נביא להם קידום טכנולוגי וכו'. אבל אדרבה, המטירו עלינו שנהה תהומית עד שנהרגו מאתנו עשרות אלפים במאה שנים האחרונות. וסוף שנהה זו אינו צפוי באופק. משום מה לנו להיאחז בשטח גיאוגרפי זה? אילו יש לו לאדם אידיאל, יש לו רצון לקיים תרבות יהודית, יש לו צורך למדינה עצמאית כדי לקיים ארחות חיים מסוימים, מובן על מה לוחמים. אבל אם רצוננו לנהוג ארחות חיים כמו הגוים, על מה לנו להלחם נגד אויבנו שמסביב? הרוצה לחיות כמו גוי, עליו להגר לאמריקה או למדינות אוסטרליה וכדומה ויחיה חיים שקטים ושלוים, כגוי. לא יציקו לו כי הרי הוא גוי כמותם. אבל לחיות בארץ ישראל, בלי שום סממן יהודי, ולהמשיך להלחם נגד הערבים, והם הורגים בנו ואנו הורגים בהם, זוהי איוולת ופראות בלתי אנושית. והרי לפי נסיון מאה שנה, השנאה הגזעית של פאן-איסלם נגדנו, גם במדינות הרחוקות מכאן כמו איראן או ערב סעודית, אין שום סימנים או רמזים כי שנאה זו תחדל. וגם אם פלוני אחמד ישלים אתנו, ערבי אחר קיצוני איברהים ימשיך בטרור נגדנו. ואין סיכוי שערבי אחד ילחם נגד ערבי אחר, כדי להציל את חיינו...

ולכן הקריאה לתשובה כללית, לכל ריבוי מליוני אוכלוסי היהודים שבארצנו צריכה להיות ללמוד לקח מן יפתח. כאשר עמֵי עֶרֶב (בימיו מלך עמון) פותחים נגדינו במעשי איבה, וכבר שלחנו אליהם שליחים: "מה לִי נְלָךְ כי באתְּ אֵלַי להלחם בארצִי?" (שופטים יא, יב) וללא הועיל, עלינו להתקיף אותם בטרם יתקיפו אותנו. עלינו ללמוד מיפתח. הוא לא אמר אותה איוולת של "התכנסות" או "ניסוג אחורה", או נבטל מאחזים. (נקודות שנוצרו דוקא להגן על האוכלוסייה היהודית הסמוכה, ודלא כמחשבת שופטי בג"צ ושר הבטחון הרואים בהם מפירי חק).

וזו הברכה שבירך משה רבינו את עמו, בטרם עלתו לגנזי מרומים: "אשריך ישראל! מי כמוך עם נוֹשֵׁעַ בְּה', [והוא] מגן עזרך, ואשר [הוא] חרב גאותך. ויכחשו אויביך לָךְ, ואתה, על במותימו [=המקומות הגבוהים, משמש הם צופים עליך ויכולים חלילה לירות עליך ולהרוג אותך] – תִּדְרֹךְ!". (דברים לג, כט)
עלינו ללמוד מנסיון העבר. נסיונות הפוליטיקאים נעדרי האמונה בה' הביאו אותנו לשוקת שבורה. ערבים יורים עלינו רקטות כל יום ויום. הם יוזמים טרור נורא נגדנו, בכל מקום שיהודי נמצא (גם בחו"ל). עלינו ללמוד מיפתח, שהאמין שה' הוא העורך מערכות ישראל. והוא אמר לנו להלחם עבור ארצנו. ואם אז היה מדובר אפילו בשטח ממזרח לירדן (גלעד), **קל וחומר הדברים** במלחמתנו על לב ארץ ישראל, מערבה לירדן.

"חֲזַק ונתחזק בעד עמֵנו ובעד ערי אלוהינו". (שמואל ב' י, יב)
אמר שם **רד"ק**: "ובעד ערי אלוהינו: שלא יכבשו אותם אויבנו וישבו בהם, אם יתחזקו עלינו וינצחונו. ואם עשו כן, לא יהיו 'ערי אלוהינו', אלא ערי אלהים אחרים" עכ"ל.
כלומר בזה שאנו יושבים בערינו, יש בהם קדושה. אבל אם חלילה נמסרים ישובי ישראל לשלטון הגוים, **אין לך חילול ה' יותר מזה**, והם "מוכיחים" כביכול הצלחה לאלילים אחרים. עלינו לשוב בתשובה על זה, ולהוכיח בכך את אחינו, שיחזרו להיות יהודים אמיצים.